Published and distributed under permit (No. 731), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 127. — Джерзи Ситі, Н. Дж., субота, 3. червня, 1922. — VOL. XXX. — No. 127. — Jersey City, N. J., Saturday, June 3, 1922. — THREE CENTS

ЮНІЇ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО УЧАСТИ В ПОЛІТИЧНІЙ БОРОТЬБІ

НЮ ЙОРК, 1. червня. — Шістнайцять головних юній зелізничих робітників зложило так званий Організаційний Комітет, котрого ціллю має бути обєднати всіх робітників для спільної політичної акції при наближаючихся осінних виборах.

Організація має бути неполітична в тім розумінню, що не має ставити своїх кандидатів. В тім згляді має вона йти за програмою Американської Федерації Праці, котра противиться ставленню власних кандидатів, але заявляється за кандидатами, які публично заявляться за програмою, ухваленою Федерацією Праці.

ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ОРГАНІЗУЄТЬСЯ ДЛЯ ЗНЕСЕННЯ ДІТОЧОЇ ПРАЦІ

ВАШІНГТОН, 1. червня. — На спеціяльній конференції, скликаній Самуелом Ґомперсом, головою Американської Федерації Праці, заложено постійну організацію для повного знесення діточої праці в Злучених Державах.

Представники організації зявилися нині перед судовим комітетом палати послів та старалися наклонити сей комітет до ухвалення нового закона проти діточої праці. Серед членів сього комітету, однак, панує переконанне, що недавне рішенне Найвисшого Суду Злучених Держав, котрим признано послідний закон проти діточої праці незгідним з конституцією Злучених Держав („неконституційним"), просто робить подібну законодатну діяльність конґресу неможливою. З огляду на те основана Федерацією Праці організація постановила вести по всіх Злучених Державах аґітацію за поправкою конституції Злучених Держав і забороною в той спосіб вживання дітий в фабриках.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ В КОНҐРЕСІ

ВАШІНҐТОН, 1. червня. — Законопроект сенатора Мекамбера про бонус для ветеранів великої війни, котрий недавно одобрив комітет сенату для фінансових справ, буде предложений повному сенатови в понеділок.

Предложенне відбудеться в урочистий спосіб. Сенатор Мекамбер піде зі свого офісу до палати сенату в супроводі почесної ґвардії ветеранів великої війни, вибраних для сеї цілі зпомежи Американського Леґіону.

Противники сього законопроекта вже підносять, що разом з процентами бонус після пляну Мекамбера буде коштувати Америку коло 7 міліярдів долярів. Прихильники кажуть, що настрій серед виборців є так сильно за бонусом, що члени конґресу будуть мусіти голосувати за ним та що евентуально навіть переголосують вето президента Гардинґа проти бонуса.

БУРЯ В КОНҐРЕСІ ЧЕРЕЗ ВОЄННІ НАДУЖИТТЯ

ВАШІНҐТОН, 1. червня. — На порядок дня перед палатою послів прийшла нині резолюція Вудрафа й Джансона, щоби конґрес розслідив надужиття при роздачі й виповнюванню воєнних контрактів та занедбанне сих надужить департаментом судівництва.

Підчас дебати над резолюцією прийшло до завзятого взаїмного обкидування своїх противників провідниками обох великих партій. Одні другим закидали, що вони противляться публичному слідству над воєнними надужиттями зі страху, що таке слідство скропиться на членах власної партії. Найбільше підчас дебати дісталося теперішньому міністрови судівництва Догерті.

ГОРЯЧА ДЕБАТА НАД МИТОВИМ ЗАКОНОМ

ВАШІНҐТОН, 1. червня. — Сенат ще далі займався митовим законопроектом. Підчас нинішньої дебати мало що не прийшло до кулачної бійки межи сенатором Мекамбером та сенатором Робинсоном, коли перший з них заявився за митом на заграничні фарби, а другий проти нього. До бійки не прийшло лише завдяки тому, що другі сенатори станули межи розгоряченими бесідниками й до бійки не допустили.

УРЯД ЗАПОВІДАЄ ДІЯЛЬНУ АКЦІЮ ПРОТИ ПІДВИСШЕННЯ ЦІН ВУГЛЯ

ВАШІНҐТОН, 1. червня. — Секретар (міністер) торговлі Гувер заявляє публично, що уряд думає таки не допустити до підвисшення цін мягкого вугля. Хоч він не має власти означувати ціни на вугля, все таки уряд постарався, що на означені ним вчора ціни на вуголь згодилося 85 процент всіх властителів копалень. З того уряд робить заключенне, що ціни на вуголь без дозволу уряду не піднесуться.

Міністер каже, що в своїй акції в тім напрямі уряд виходить зі заложення, що піднесенне цін на вуголь мусілоби здержати поворот американського промислу до нормальних умов.

ЗЕЛІЗНИЦІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВПЛИВ БАНКИРІВ

ВАШІНҐТОН, 1. червня. — Суддя Роберт Ловет, голова ради директорів зелізниці Юніон Песифик, заявив перед сенатовим комітетом для межистейтової торговлі, що твердження В. Джета Лока іменем юній зелізничих робітників, буцімто всіми зелізницями краю заряджує ґрупка нюйорських банкирів, є неправдивим і виссаним з палця. На його думку, і Юніон Пасифик і другі зелізниці мають зовсім свобідні руки в заряді.

СТАВЛЯТЬ СТРАЙКАРА НА СУД

АРКЕРСБЕРҐ, Вест Верджінія, 1. червня. — Перед федеральним судом почалася нині росправа проти вуглевого страйкаря з Колієр, Вест Верджінія, Романа Спіноси на імя, котрого федеральна прокураторія обжаловує за переступленне судової заборони, виданої підчас страйку в 1913. році.

ПОЧАЛИ СЛІДСТВО ПРОТИ ВОЄННИХ ОБМАНЦІВ

ВАШІНҐТОН, 31. мая. — Нині почалося федеральне слідство над воєнними обманьствами, на котре конґрес ухвалив недавно пів міліона долярів. Слідство почалося так, що федеральна велика лава присяжних суддів вислухала федерального прокуратора Ґолдена, розповідаючого про надужиття торговців деревом. Переслуханнє було тайне, себто без участи публики та ґазетярів.

ТРУДНОСТИ В УЛОЖЕННЮ КОНТРАКТУ З КРАВЦЯМИ.

НЮ ЙОРК, 31. мая. — Перші зусилля конференції представників кравецький дамських шап та кравецької юнії розбилися, бо обі сторони не могли погодитися щодо довжини робочого дня та робітничої заплати.

Будуть ще пробувати довести до других конференцій в тій самій справі. Послідний контракт вийшов юнії дня 1. червня.

ДОЧКА ЗА ВИРОКОМ СМЕРТИ НА БАТЬКА.

Дві мінути по півночи з середи на четвер виконано в стейтовій вязниці в Індіянополис, Індіяна, смертний присуд на одному Віліємі Доновені з Блумінґдейл, Індіяна. Присуд виконано при помочи електрики.

Засуджений старався виратувати перед смертю й просив стейтового ґубернатора о помилуванне, але се йому не повелося головно через його власну, 17-літну доку, котра написала до ґубернатора лист і просила його не помилувати батька, бо наложена на нього кара йому слушно належиться. Писала дочка в листі до ґубернатора, що батька засуджено на смерть за вбитте своєї жінки. „Я хочу сказати вам", — писала дочка засудженця до ґубернатора, в котрого руках лежало життє її батька,— „що я не бажаю собі змінення присуду, виданого на мого батька. Я була наочним свідком брутального вбийства. Моя мати була без сумніву найліпшою жінкою, яка колинебудь жила. Батько вбив її вистрілом, як вона держала мою маленьку сестру на руках. Він вбив її без найменчої причини. Я нераз бачила, як він бив її, кидав до землі і знущався над неї в ріжні способи. Памятаю про се від часу, як далеко сягає моя память. Мій батько завсігди був неуступчивим чоловіком і мав богато клопотів. Своїм поступованнем він собі на присуд добре заслужив".

ТРОЄ ВТОПИЛОСЯ.

В потоці Пайк Крік, дві милі на полудне від Чиликовт, Огайо, втопилося три хлопці. Купалися вони недалеко великої глибини, коли один з них, 14-літний Расел Евенс, що сидів на березі, поховзнувся й полетів з берега в плесо. Його два товариші, 15-літний Артур Шериден та 16-літний Гаролд Ричардс, поспішили зараз на поміч потопаючому. Однак вони самі попали на вир і не лищень що не вратували свого товариша, але й самі потонули, не вміючи добре пливати.

Про подібні случаї доноситься тепер дуже часто.

НЮЙОРСЬКІ АВТОМОБІЛІСТИ РОБЛЯТЬ РЕКОРД.

Нюйорські автомобілісти поставили в середу справді небувалий рекорд, коли нюйорські суди порахували, що того дня з автомобілістів стягнено разом 6,000 долярів кари за скору їзду. На сю кару зложилося 508 автомобілістів. 48 з них не могло зложити кари в готівці, і судді засудили їх на арешт від 3 до 10 днів.

ГАРНИЙ ВІК.

В місті Луисвіл, Тенесі, померла недавно одна стара Муринка, Милі Мулиґен на імя. В посіданню одного фармера находиться записка, з котрої виходилаби, що небіжка мала при смерти 131 літ. Вона колись була рабою в домі сього фармера, поки не вийшла на волю після горожанської війни. Вона лишила велике число потомків, межи котрими є шість пра-пра-правнуків.

ПОЛЬСЬКІ ЗЛОДІЙСТВА.

В справі надужить в польськім „Бюрі відбудови" в Раві Руські" викрило слідство нові подробиці. Найбільше „кавалків" має на сумлінню сам управитель Францішек Маршаловіч, хоч і його підвладні не без гріха. Асиґнати на будівельний матеріял видавано лише впливом і багатим особам, за те бідним і знищеним не дали ні одної дошки. Багато з тих обділених богаів пустило одержані матеріяли на пасок. Ціле бюро з управителем, як також обділених „потребуючих" замкнено, а дальше слідство викаже, ще кращі подробиці. І деж тут добитися якої підмоги — селянинови? — Урядник торговельної спілки „Поленд" у Львові Станіслав Ординьскі втік, спроневіривши 230.000 мп. на шкоду своєї фірми. Його арештовано в Бродах у нареченої. Він оправдується тим, що гроший потребував „щоби вдоволити всі вимоги нареченої". — Студента Ю. Кадена, сина діяча з Журавиці, якого арештована на днях за погрози сусідив з Болестраши, нідозрівають ще о поповнення двох инших злочинів а то підпалу й морду 5-ти осіб в Журавиці й убийства одного селянина в Болестрашичах.

Дня 10. мая ранком напало 6 бандитів на їдучий з Рави р. до Львова особовий поїзд в хвилі, коли він доїзджав до стації Жовтанці. Вони кинулись на подорожних та грабуючи їх, почали бити зелізними палицями. Перед самою стацією бандити повискакували з поїду й повтікали. — До польсько-американського банку в Кракові вломились недавно вночі злодії, розбили касу та забрали 12 міліонів марок в чужій валюті, а крім цього 1000 долярів. Приватних Депозитів не рушили.

УКРАЇНСЬКЕ ШКІЛЬНИЦТВО НА БУКОВИНІ.

Ми вже доволі часто писали про те, що господарка румунських наїздників на українській Буковині таксамо руйнує там всякий слід культурного життя, як і господарка ляцьких наїздників у Східній Галичині. Нині подаємо таке: Румуни уживають проти Українців усіх можливих способів, щоб їх насильно зрумунізувати і тим самим убити всяку національну окремішність. Щоби скорше дійти до своєї цілі, почали Румуни румунізувати українські школи, з яких викинено українську мову й заведено румунську, сю мову, якої не розуміє ні одна-одніська душа по українських селах. І так за короткий час панування Румунів на Буковині впало жертвою повної румунізації 90 українських шкіл із 284 клясами, до яких ходить 15.443 дітей. 90 шкіл Українці стратили цілком, инші українські школи Румуни зутраквізували й завели по них крім румунської мови, якої наванне починається вже від першого шкільного річника, ще й науку історії і ґеографії в румунській мові. Так представляється білянс українського народнього шкільництва на Буковині за час румунської влади! Українська школа, яка вступила була на шлях найкращого розвою, нині майже в цілости зруйнована. Свідоме українське учительство на Буковині, яке жило між своїм народом і щиро працювало для нього, розігнане Румунами по всіх закутинах румунської держави, а на його місце прийшли уителі-чужинці, як український нарід, серед якого тепер живуть, утопилиби в лижці води. Така важка тепер доля українського шкільництва на Буковині.

ПОЛЯКИ КРАДУТЬ ДОЛЯРИ.

З Ліберця одержала редакція віденського „Українського Прапора" на днях лист від одного українського Стрільця, в якім дописувач подає до відома осьтакий випадок польського злодійства: Недавно одержали його свояки у Східній Галичині лист від шваґра в Америці, в котрім той вислав родині 10 долярів. Але щож? Польські злодії на почті вибрали з листа 10 долярів, а замість того вложили лише один і то такий знищений і вимнятий, що ніякий банк не хоче його виміняти! Сей лист був наданий поруено Рес.12.277 Петрицяном Андрієм 720 Гіббард Стріт, адресований до Миколи Козюка в Добеславцях п. Матвіївці, пов. Коломия. Писаний був 7. січня с. р. При кінці свого писма пише дописувач, що українське населенне в краю не хоче складати данини Полякам, наслідком чого українські села повні польського війска, яке нищить, грабує й обдирає населенне до тла. Славна на всю Европу ляцька злодійскість святкує свої оргії!

ВИБОРИ НА УГОРЩИНІ

БУДАПЕШТ, столиця Угорщини (Мадярщини), 31. мая. — При виборах до парляменту побідили правительственні лісти, які стояли з теперішнім регентом Угорщини, адміралом Горті. Сі лісти здобули 74 посольські мандати, а опозиція, на яку склались монархісти, що підпирають Габсбурґів, здобули тільки 4 посольські місця.

НОВИЙ ХІНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ

ТОКІО, столиця Японії, 1. червня. — Президент Хіни (Китаю) Гсу Шіг Чанг уступив, а на його місце привернено ґенерала Лі Юан Гунґа, котрий був президентом по смерти Юан Шіг Кая в 1916 році.

СПРАВА ЗАГРАНИЧНОЇ МІЖНАРОДНЬОЇ ПОЗИЧКИ ДЛЯ НІМЕЧЧИНИ

ПАРИЖ, 1. червня. — Банковий комітет, який розглядає проект німецької міжнародньої позички, приняв сьогодня до відома постанову аліянтської комісії воєнних відшкодовань, що Німеччині признає мораторію (відложенне реченця сплати) до кінця сього року, а потому відложив дальше засіданне до 7. с. м.

В кругах банкового комітету заявляють, що комітет вважає, що становище для німецької позички є корисне і тому він далі працювати-ме над позичкою.

Для приготовної прац інад позичкою вибрав комітет підкомісію з трох осіб, між якими є нюйорський банкир Дж. П. Морґан.

Запевняють, що комітет є за позичкою у висоті понад 1 міліярд (біліон) долярів.

ГОЛОСИ ПРЕСИ ПРО СТАНОВИЩЕ АНҐЛІЇ ДО ІРЛЯНДІЇ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 1. червня. — Тутешні ірляндські часописі заговорили про теперішнє становище в Ірляндії з приводу втіркової промови британського міністра кольоній Винстона Чорчила в палаті громад.

Дневник Ді Айриш Таймс пише, що британське правительство вимагає двох річий від Ірляндців: 1. щоби вміли завести в Ірляндії лад; 2. щоби республіканці, котрі хотять працювати з ірляндським урядом, виреклися свого республіканства і зложили присягу вірности британській короні. Ґазета признає йому слушність, а також признає, що за борню в Олстері (північній Ірляндії) винні не тільки Олстерці протестанти, але також і Айриші католики.

Ґазета Фрімен'с Джорнел пише, що суперечку в Ірляндії може порішити лише самий народ через загальні вибори. У виборах народ скаже своє слово, а тоді меньшість повинна повинуватись більшости, бо народ найліпше вміє оберігати права Ірляндії.

НАДІЯ ФРАНЦІЇ НА ПІВТОРАМІЛІОНОВУ АРМІЮ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ

БЕРЛІН, 1. червня. — Франція заключила війскову умову з Чехословаччиною, Бельґією і Польщею, на основі якої вони мають дати Франції значні сили свого війска на поміч у випадку війни з Німеччиною.

Се одинока тепер поміч, на яку Франція могла би числити у випадку війни.

ЗАМІТКА. — Франція вже раз числила на поміч російського царя. Зробила з ним війскову умову і позичила на воєнні приготовання 30 міліярдів золотих франків. Але якби не Америка, то була би так виграла війну як цар.

Тепер Франція у своїй наївности числить на поміч Польщі, стораз більше паршивої від Росії. Одначе не довго треба буде, аби вона переконалась, що не Польща може помогти Франції але паршива Польща все потребувати-ме француської помочі, без якої не то воювати але животіти не зможе.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА МАЄ ПІДПИСАТИ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР З БОЛЬШЕВИЦЬКИМ „УРЯДОМ"

ПРАГА, столиця Чехословаччини, 1. червня. — Чесько-словацький премієр др. Едвард Бенеш заявив нині, що Чехословаччина небавком заключить торговельний договір з московським большевицьким урядом.

Договір вже готовий, а тільки треба ще підпису обох сторін і згоди парляменту.

Сей договір в нічому не дає правного признання большевицькому урядови в Росії.

ВИВІЗ НІМЕЦЬКИХ ТОВАРІВ МЕНЬШАЄ

БЕРЛІН, 31. мая. — В місяці цвітні с. р. до Німеччини ввезено товарів за 28 міліярдів німецьких (паперових) марок, а з Німеччини вивезено за не цілих 23 міліярди. Баланс ввозу і вивозу виказує 5 міліярдів в некористь Німеччини.

БОЛЬШЕВИКИ ВЖЕ НЕ ГРОЗЯТЬ РУМУНІЇ ВІЙНОЮ

БУКАРЕШТ, столиця Румунії, 31. мая. — Московський большевицький уряд усуває свої війска знад бесарабської границі.

ПРЕМІЄР СИБІРИ В ТЮРМІ

ТОКІО, столиця Японії, 1. червня. — Владивостоцькі (далекосхідні) установчі збори скинули президента Меркулова і віддали його в тюрму.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ВІДДАЮТЬ ФАБРИКИ НА УКРАЇНІ ЧЕСЬКИМ КАПІТАЛІСТАМ

ВІДЕНЬ, 17. мая. — Орган Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету, харківські „Вісти" (ч. 73 повідомляє:

В Празі закінчено переговори між Вукоспілкою і союзом машиново-будівельних заводів „Скоди" про передачу останньому для експльоатації одеського заводу сільсько-господарських машин „Гена".

Умови згоди такі:

Союз організує товариство для експльоатації цього заводу. Членами цього товариства можуть бути тільки кооперація і союз заводів „Скоди". Паєвим капіталом з боку кооперації служить завод в його теперішньому стані. Союз „Скода" направляє машини, видає потрібне знадібє й окремі сорти криці й т. д.

Мінімальна продукційність заводу повинна бути не меньше 400,000 плугів на рік, крім інших виробів, можливих у виробництві на сьому заводі.

Тепер управа заводів „Скода" працює над складеннем технічного пляну, котрий буде надісланий до Харкова. Після розгляду сього договору технічною управою Вукоспілки, делеґацію „Скоди" запроситься для оцінки заводу, яко паєвого капіталу для вияснення потрібних витрат з боку обєднання і деяких інших технічних справ".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКІ КОМУНІСТИ ТА ЇХ УКРАЇНСЬКІ НАЙМИТИ.

Аж з трох ріжних місцевостий в Злучених Державах пишуть нам про польські віча в справі Галичини. На кождім з них зібрані Поляки протестували проти всяких спроб відорвати Східну Галичину від Польщі та висилали в тій справі відповідні свому імперіялістичному настроеви телеґрами до Ґенуї. Подібне віче відбулося вже давнійше в Ню Йорку, так що з сього можна робити заключеннє про зорґанізовану акцію американських Поляків за польською імперією.

Нема в сьому богато нового ні цікавого. Такі віча йдуть зовсім по лінії польської імперіялістичної думки, що просякла ввесь польський народ в старому краю і на еміґрації. Се звичайний собі обяв польського імперіялізму та шовінізму, вщіплюваного всіми польськими національними інституціями: церквою, школою, літературою, пресою і другими. Се проява того вузко-національного закукурічення, яке позваляє Полякам бачити гнет свого народа, але не дозваляє їм добачити гнету других народів Поляками.

В сій акції однак годиться піднести одну сторону, хоч може не зовсім нову для Поляків, але на всякий случай характеристичну. Зазначують саме вже самі наші дописувателі, що в польських вічах правильно беруть участь польські комуністи та що вони все солідаризуються з шовіністичними домаганнями Поляків з других польських партій. На декотрих польських вічах, як приміром в Ню Йорку, виступають навіть польські комуністичні бесідники, жадаючи разом з польськими шовіністами прилучення Східної Галичини до Польщі.

Роблять се польські комуністи в той самий час, коли під покришкою українського комунізму йде серед українських іміґрантів скрита польська аґітація, щоби Українці не робили ніяких зборів ні протестів, бо такі протести на нічого не здадуться. Саме тоді, коли під плащиком комунізму польські наймити радять здати всю галицьку справу на руки московських та польских большевиків, московські большевики мовчать краснорічиво про польські знущання над Галичиною, а польські використовують хвилю для піднесення домагання до Злучених Держав та до аліянтів, щоби Східну Галичину признати на віки Польщі.

ПОЛЬСЬКИЙ ПЕРЕСТРАХ В ҐЕНУЇ ІЗЗА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Варшавська польська ґазета „Ржечпосполіта" подає хід нарад конференції великодержав з дня 10. мая с. р. в Ґенуї і стверджує, що признано там з предложених 14 нот тільки 5, яко відповідних до передачі їх політичній підкомісії. На першому місці находиться „СПРАВА ГРАНИЦЬ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ"; на третьому „нота Литви, що домагається полагодження виленської справи по бажанням Литовців".

Конфернція відкинула між іншими також протест уряду У. Н. Р. (Петлюри), проти влади советів на Україні, вважаючи її „внутрішною справою советів".

У відповіді на заяву Лойда Джорджа в справі негайного вирішення справи Східної Галичини і Виленщини — як пише „Ржечпосполіта" — Барту зазначив, що не можна порушувати тої так важної справи, не вислухавши передтим обох заінтересованих сторін.

Наслідком сих виводів Барту рішено відложити запрошенне представників Східної Галичини і Литви для предложення справи до пізнійшого реченця, а в міжчасі розслідити, чи сі справи не належать до компетенції іншої інституції, напримір Ліґи Народів, чи мають бути полагоджені в Ґенуї.

Слова француського делеґата Барту — кінчить „Ржечпосполіта" — стрінулися з протестом Лойда Джорджа, котрий заявив ще раз, що мусить обстоювати своє домаганне щодо предложення сеї справи повній конференції, на випадок колиб політична підкомісія не хотіла нею занятись.

Інші польські часописі пишуть, що Лойд Джордж домагався, щоби справу Східної Галичини вирішено на політичній підкомісії при участи представників Німеччини і Росії.

Кореспондент польського дневника „Ґазета Варшавска", Смоґоржевський, в кореспонденції з Ґенуї, дня 11. мая с. р., писав так:

„На конференції великодержав в Ґенуї Лойд Джордж, домагаючись негайного вирішення справи Східної Галичини, заявив, що „справа Східної Галичини є чинником неспокою в Европі; що сей край замешкує 75% Українців, та що із сею справою належить вже раз скінчити". Колиб хто противився переказанню сеї справи політичній підкомісії, то Лойд Джордж готовий порушити її на повному засіданню комісії, а навіть на конференції.

„Барту заявив тоді, що в такім разі немає причини, щоби відкидати інші справи і не займатись усіми неполагодженими справами.

„ПЕРЕКАЗАННЄ ПОЛІТИЧНІЙ ПІДКОМІСІЇ МЕМОРІЯЛУ УКРАЇНЦІВ І ЛИТОВЦІВ НОТИ Є БЕЗСУМНІВНИМ УСПІХОМ ВОРОЖОЇ НАМ (Полякам) ПРОПАҐАНДИ, ЯКА ВІДДАВНА ТУТ ВЕЛАСЬ, і яку в польській делеґації легковажено".

Дальше пише Смоґоржевський, що ся ухвала створює безсумніву поважну для Польщі ситуацію, яка вимагає рішучости і зручности з боку польських дипльоматів. На його думку „належить підняти рукавицю і довести до спроби сил".

Львівська вшехпольська ґазета „Слово Польске" помістила таку вістку з Ґенуї: „Польська делеґація є обурена, що держави, запрошуючі на конференцію, на налягання Лойда Джорджа приняли ухвалу, на основі якої субкомітет політичної комісії має розслідити справу Східної Галичини. Польська делеґація спротивиться всякій дискусії над сею справою, бо вважає її полагодженою на основі риського (?) договору. ПОЛЬСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ГРОЗИТЬ, ЩО НА ВИПАДОК ПОРУШЕННЯ СХІДНО-ГАЛИЦЬКОЇ СПРАВИ В ҐЕНУЇ ПОКИНЕ КОНФЕРЕНЦІЮ. Сей протест замотав ще більше й так досить трудне положенне конференції".

ПЕРЕЛЯК У ВАРШАВІ ІЗЗА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

Як подає варшавський кореспондент львівської жидівської ґазети (в польскій мові) „Хвілі" (з 13. мая), звістка про переказанне Східної Галичини політичній підкомісії ґенуенської конференції викликала у варшавських політичних кругах велике вражінне. Під сими кругами розуміє „Хвіля" польський „сейм" і його комісію для заграничних справ та членів уряду. Велике вражінне викликала там також заява польського делеґата на конференції Венявського. З тої заяви виходить, що перед виїздом Венявського з Ґенуї мін. Скірмунт поручив йому закомунікувати премієрови Поніковському, що колиб в Ґенуї прийшло до нарад над східними границями Польщі, то він був би приневолений покинути ґенуенську конференцію.

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

„Анґльо-русский банк".

В економічних кругах зробила сензацію лянсована мадярськими ґазетами вістка про заложення „анґльо-русского банку" з величезним капіталом, із анґлійського боку 1 міліон фунтів стерлінґів. На других 2 міліони мали „руські" ініціятори цього банку зібрати на Підкарпатській Руси стільки, скільки лиш зможуть. В дирекції банку мали бути по рівній скількости заступлені анґлійські капіталісти і тутешні Русини.

Показалося, що ініціяторами банку є: 1) Коломан Демко, „Русин", що сидить весь час у Будапешті і лиш тепер приїхав робити інтерес із анґлійським капіталом; 2) ужгородський маґістратський нотар Д-р Юлій Васовчик, відомий мадярон (мадярофіл), який в 1920 р. підписав разом із Куткафальвим і Штефаном (провідники „Русинів" в Будапешті) відомий протест проти обсади Підкарп. Руси Чехами, який як брошуру розкинено по Словаччині і Підкарп. Руси, 3) ужгородський маґістратський інжинір Юлій Мигалка. Оба останні, впрочім пересічні людці, виробили — як пишуть мадярські часописи — „великий проєкт, котрим можна булоб вихіснувати водяні сили й бані Підкарпатської Руси".

Факт, що програма нового фінансового підприємства звучить радше, як політична відозва, а не як програма тяжкого реального капіталу та що його ініціяторами є відомі мадярони й ляіки в банкових справах, примусив чеське правительство сильно підозрівати, що мається до діла не з капіталом анґлійським, а **мадярським.** Коли всі три ініціятори вибралися до Праги по концесію на банк, там Демка арештовано „за приватні діла" — як кажуть його два спільники.

Наслідком цеї афери було звільненнє з посади правительственного комісара в ужгородськім маґістраті М. Стрипського, який допустив до таких виступів підчинених урядників. Це безпосередна причина його уступлення, на котре злучилися ріжні причини. Стрипський, брат відомого етноґрафа Д-ра Гіядора Стрипського, не зумів оправдати надій, які до него привязувано при назначенню правительственним комісаром, а саме розбити кацапсько-мадяронську твердиню, якою зробився ужгородський маґістрат. Ба навіть він сам схилився до кацапів. Вернув на підрядне місце в ужгородськім жупнім архіві.

Можна наперед сказати, що „з анґльо-русского банку"—за яким стоїть очевидно також „найстарший мадярон" Др. Камінський — нічого не вийде. Чеська влада на такий банк не дозволить. Бо коли навіть поминути явно ворожі цілі „анґлійського" капіталу, то чеська влада стоїть на становищі, що до своєї держави може допустити лиш такий капітал, котрого умови дадуться погодити з повагою держави та її господарською силою та й то лиш тоді, коли не вистарчить чеський капітал.

Але не є виключене, що Камінському і товаришам і не так дуже ходило о саме відкриття банку, як о те, щоби чеське правительство його заборонило та щоби мати причину до нарікань пр. на експльоатацію чеським капіталом, недопущення на таких вигідних умовах для Русинів чужого капіталу тощо. В хаотичні відносини кинули мадярони ще одну бомбу.

Кацапи й комуністи.

На свято Юрія 6. мая с. р. скликали кацапи віче до Густу. Збубнили коло 3,000 всякого цікавого народа, який непривичний до того рода акцій, хотів приглянутися вічу. Та зараз замішалися в товпи комуністи, які визвали телеґрафічно головного аґітатора Мондока з Ужгороду. Той за порадою одного з соц.-демакртичних діячів постановив віча не розбивати, а вести враз із кацапами. І дійсно до президії вибрано одного кацапа, а одного комуніста. Говорили то кацапи то комуністи, то одна то друга сторона кричала — і повічувавши доволі, віче розійшлося без жадних резолюцій. Це однак не перешкоджує кацапській „Русской Землі" виписувати на пів ґазети принятих — мовляв —в Густі резолюцій, між якими стоїть стериотипний „рішучий протест проти насаджування русинсько-українського язика" й домагання „обовязкого введення до шкіл русского літературного язика".

І Крамаржівцям вже за богато кацапської моралі.

Чеську й німецьку пресу облетіла вістка, що чеське правительство задумує перенести віденських Чехів та оселити їх як кольоністів на Підкарпатській Руси. Мимо цього, що вістка ця була спростована, кацапська „Русская Земля" і підбігаючий тепер за нею „Карпато-русскій Вѣстник" вдарила на алярм про чеську кольонізацію. Сего стало вже за богато крамаржівському моравському орґанові „Лідове Новіни" з 14. мая с. р. (Крамаржівці дотепер найбільша русофільська чеська партія!) й він в дописі з Ужгороду пише під наголовком: „Ґаґатківці й притока до цькування":

„Ґаґатківці, стоячі в найвущім звязку з д-ром Камінським, ставлять при кождій нагоді явно опір проти всего чеського. До послідного нападу на Чехів дала притоку вістка декотрих часописей, що праська влада задумує кольонізувати в Підк. Руси віденських Чехів. Вістка ця була вкінці і в руській „Свободі", але за згадкою, що влада була примушена просьбу відкинути, бо на Підкарпатській Руси немає досить землі й для місцевих громадян. Тим повинна би справа для людей доброї волі бути полагоджена, але не так для приклонників Ґаґатка, котрі своє перше невдачне віче по увільненю політичного життя в Густі хочуть направити домаґоґією. „Русская Земля" підняла крик під небо і беручи непотверджену вість за правдиву монету, ломить руки над тим, що земля має достатися чеським кольоністам, отже чужинцям. При тім обвиняє владу, що лиш із тої причини не провела земельної реформи на Підкарпатській Руси, щоби потім можна було державний маєток запхати в руки, котрим не належиться. Та політика Ґаґатківців є нечесна й гідна осудження тому, що дотикає перед сільським народом найбільш вибухової річи і що може легко викликати в народі негодовання не лиш проти влади, але й проти републики взагалі, негодовання, які стараються використати для пропаґовання своєї політичної групи.

Про саму кацапську партію та її „працю" напишу иншим разом.

ЧИ МІЖЕВРОПЕЙСЬКИЙ ДОГОВІР ПРИВЕРНЕ САМОСТІЙНІСТЬ СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ?

Під сим заголовком пише париська француська часопись „L'Ere Nouvelle" „Ль Ер Нувель" (Нова Доба) з 28. цвітня с. р. осьщо:

Поміж питаннями, якими займається Лойд Джордж, приготовляючи свій европейський договір, має находитись, як доносять дописі з Ґенуї, справа Східної Галичини, звязана нерозривно з питаннем польсько-російським яко умова закріплення мира на тривких основах.

Ми вказували вже нераз на виїмкове і дивне положеннє Східної Галичини. Після сенжерменського договору суверенність над сею країною належить до головних аліянтських держав, одначе вони не виконують своєї суверенної влади. В дійсности край є під польською окупацією, неуправильненою ніякою міжнародньою постановою. Поляки використовують се положеннє для своїх анексійних цілий. Для політичної програми польського анексіонізму Східна Галичина є переходом для польської заборчости в напрямі Чорного Моря. Се мусить викликати стан хронічної війни на европейськім Сході і потягнути за собою небезпечні наслідки для всього міжнароднього положення.

Польська окупація примінюючи до Східної Галичини свою фінансову систему, довела сей край до економічної руїни. Кілька примірів зясує нам економічне положеннє Східної Галичини під польським окупаційним режімом.

Перед війною Східна Галичина мала 2,605,086 гектарів управної рілі. Польський міністер рільництва Бардель ствердив урядово, що тепер є лише 1,271.000 гектарів управної рілі у Східній Галичині. Се значить, що половина передвоєнної верхні лежить відлогом. В 1909 р. Галичина продукувала 20 міліонів метричних сотнарів сирої ропи; в 1921 р. ся продукція впала до 5 міліонів метричних сотнарів, отже зменшилась о 75%. Українські кооперативи вирабовані й зачинені польськими військовими властями. Щоби знівечити українське населеннє, Польща переводить у Східній Галичині систематичну кольонізацію, не допускаючи українських селян до купна землі. Після австрійської статистики в 1910 р. 79.8 процент усеї земельної посілости припадало на дрібних власників, які не огли вижити ізза роздроблення селянських ґрунтів. Спроваджуючи польських кольоністів споза краю й виключаючи українських селян від купна землі, Поляки витворюють на окраїнах Росії важку економічну і фінансову крізу.

Крім високих податків польські окупаційні власти наложили на Східну Галичину: 1. три примусові позички, призначені на поліпшеннє фінансів польської держави; 2. спеціяльну контрибуцію для польської армії; 3. надзвичайну данину, яку стягають саме тепер з нечуваною строгостю. Вдодатку, військові власти стягають власновільно численні контрибуції і граблять цілі села, що ствердив навіть один польський посол, Заморский, в промові, виголошеній у варшавському соймі.

Міжтим як згадані міри економічного характеру мають на меті руїну селянського населення, польська адміністрація змагає рівночасно до того, щоб змести з лиця землі українську інтеліґенцію. Найяркійший примір з тої области се виключеннє української молоді від університетських студій протягом останніх трох літ, Безчисленні арешти, переслідування українського населення, безкарні убийства Українців не витворюють, річ певна, мирового настрою в тій частині Східної Европи, де мир є такий крихкий.

Якщо мир має бути закріплений на тривких основах, і якщо дійсно має бути переведена економічна відбудова Европи, то треба конче покласти конець сьому положенню. Бо мира не буде так дво, поки Польща продовжати-ме свою політику експанзії на схід.

Зрештою, ніодна держава Східної Европи не допустить ніколи до панування Польщі над Карпатами ні до її експанзії в напрямі Чорного Моря. Великий акт міжнародньої справедливости, що воскресив Польщу, мав на меті привернене й закріпленнє мира в Европі; навпаки, Польща, котра в 1914 р. вдоволялась обіцянкою проєкту автономії, даною великим князем Миколою Миколаєвичем, а відтак малою польською державою, утвореною з ласки центральних держав, стала сьогодня своєю безумною анексіоністичною політикою огнищем війни. Міжнародня конференція в Ґенуї повинна покласти конець тій небезпечній грі.

РОЗМОВА З Д-РОМ КОСТЕМ ЛЕВИЦЬКИМ

Під заголовком „Наша розмова з Його Ексц. Костем Левицьким, головою делеґації Східно-Галицької Републики" принесли італійські часописі „Corriere diplomatico e sonsolare" і „Il Caffaro" з 23. квітня отсю статю:

Вчора мали ми приємність розмавляти з Й. Е. Костем Левицьким, головою делеґації Українскої Східно-Галицької Републики. Нас дуже зацікавили слова сього достойного заступника народу, котрий з такою однодушностю й завзяттєм бореться за право самовизначення; котрий створив чудові архитвори штуки, літератури, і котрий ніколи не находився під рівнем інших народів у суспільно-економічній праці, без уваги на всі перепони.

Кость Левицький—се справжній тип того українського козака, що став безсмертним своїми характерними прикметами середньовічного воїна. Не було галузи українського життя в Галичині, деб Кость Левицький не виявив своєї енерґії, свойого ідеалізму та своєї розумної праці. Як посол галицьких Українців до австрійського парляменту, як директор ріжних фінансових інституцій і президент Кооперативного Союзу, член Національної Ради й Галицького Уряду, що перебуває тепер за кордоном, Кость Левицький посвятив ціле своє життє для свого народу.

Кость Левцицький сказав мені: „Представництво Національної Ради Східної Галичини є виразником волі одної з наслідних держав бувшої австро-угорської монархії. В листопаді 1918 р. одночасно з утвореннєм чехо-словацької републики й инших держав австрійські Українці створили Західно-Українську Републику (з земель Східної Галичини). Вибрали Національну Раду (парлямент) на тих самих засадах, що инші републики, які повстали на руїнах Австрії, зорґанізували правительство, адміністрацію і правильну армію. Коротко кажучи — в р. 1918 галицькі Українці виконали своє право самовизначення, яке побідні держави обіцяли всім народам колишньої австро-угорської монархії.

Але з не дуже ясних причин Найвища Рада позволила у половині 1919 заняти мілітарно Східну Галичину, застерігаючи собі право вирішити пізнійше правно-державне становище української Галичини. Можнаби припустити, що сей дозвіл дано Полякам на те, щоб переконатися, чи Польща може стати дійсно великою державою на кошт инших народів, подібною до бувшої Австро-Угорщини, щоб таким чином недопустити до порозуміння з Росією та Німеччиною!

Наслідком польської мілітарної окупації мусів законний Галицький Уряд, іменований Українською Національною Радою, покинути галицьку територію з метою боротися за кордоном за повну незалежність Галицько-Української Держави. Населеннє Галичини впало жертвою нечуваних переслідувань польських завойовників, які зруйнували й далі руйнують господарство сеї богатої країни.

Я не буду спинюватися на насильствах, яких допускаються Поляки за весь час свого трилітнього панування на українськім народі Галичини. Не говоритиму про вбийства, про арештування, інтернувння, кольонізування галицької землі Поляками, спровадженими з Польщі. Не буду згадувати навіть про переслідуваннє українських шкіл, культури й науки, преси, кооперативних товариств, банків, фінансових і земельних інституцій, духовенства й української церкви, про гнобленнє народу при помочи контрибуцій та про економічну руїну, передовсім про руїну нафтового та лісового господарства".

„Але яке є правне становище Східної Галиини супроти Антанти.

„Найвища Рада постановила в сен-жерменськім договорі, що Антанта лишається сувереном Східної Галичини і що вона вирішить її долю, але досі вона не вирішила ще нічого. Союз Народів висловив у минулім році своє бажаннє, щоб Антанта вирішила сю справу і ся постанова Союзу Народів находиться в актах Найвищої Ради".

„Отже делеґація прибула під Вашим проводом з метою приспішити вирішеннє галицької справи?"

„Наша делеґація приїхала до Ґенуї, щоби протестувати проти польської мілітарної окупації, котра нищить господарство Східної Галичини з великою шкодою для населення, як також для сих держав, які користувалися галицькими сирівцями і для яких Східна Галичина уявляла собою ринок збуту, що споживав їхні продукти.

Делеґація звернулася до міжнародньої конференції в Ґенуї з просьбою, щоб вона в імя економічної відбудови Европи та в імя трівалого миру висловилася в користь негайного й остатоного вирішення галицького питання наданнєм державної незалежности Східній Галичині. Ми переконані, що конференція, маючи перед собою завданнє економічної відбудови, не може занедбувати 55 тисяч квадратових кільометрів, положених майже в торговельнім осередку Европи, на шляху найголовнійших комунікаційних ліній, які сполучують Середущу Европу зі Східною. Ми переконані, що міжнародня конференція не може поминути мовчанкою країни, котра уявляє собою браму до найбогатійшої частини Східної Европи і творить сама собою територію, переповнену природними богацтвами, яких не можна буде використати без дійсної державної незалежности. Тільки як незалежна держава зможе Східна Галичина здійснити вповні своє господарче завданнє".

Сим чисто економічним викладом закінчив Й. Е. розмову, відсилаючи нас по іншим питанням галицької проблеми до ріжних публікацій на сю тему.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Першорядної якости ПЕРА ФОНТАНОВІ „Waterman's Ideal Fountain Pen" можете купити в Книгарни „Свободи". Перо гарантоване 14-каратове золото. При наповнюванню чорнилом не потрібно уживати жадної помпки, бо вистарчить піднести ніхтем кляпку уміщену з боку, занурити перо в чорнилі, спустити поволи кляпку на долину, а воно само наповниться.

Ціна того пера з пересилкою $2.75.

Пишіть на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

СІЧОВИЙ ЗЇЗД

Дня 30. мая с. р. скінчився в Клівленд, Огайо, зїзд СІЧОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНЦІВ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

Зїздом проводив Войціцький з Клівленд, Огайо, а секретарювали Стенґричук з Клівленд, Огайо, і Потічний з Янґставн, Огайо.

Змінено статут орґанізації. Осідок остається дальше в Шикаґо, Ілл.

Вибрано нову старшину, до котрої входять: Др. Степан Гриневецький, отаман; М. Коцюк і Войціцький, заступники; С. Мусійчук, рекордовий секретар; Сарабун, фінансовий секретар; Шкаба, скарбник. Також вибрано трох контрольорів, котрі є рівночасно окружними отаманами в трох Січових округах.

На зїзді відбулась контроля і найшла все діловодство орґанізації в порядку.

Маєток Січової Орґанізації представляє суму $5,198, на що складається друкарня і друкарські знадоби.

По тридневних горячих дебатах учасники зїзду розїхались домів з повною надією на віднову життя в Січовій Орґанізації. По всяких перепонах і переходах українська молодь в Америці пізнала, що їй передівсім треба гуртуватись і готовитись до служби рідному народови.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Тимчасовий Головний Уряд „Ліги Американських Горожан Українського Роду, та Бувших Жовнірів Американської Армії", з осідком в Филадельфії, Па., подає отсим до відома усім відпоручникам, які зістали до сього часу вибрані до участи в масовій депутації до Конгресу, у Вашингтоні, до президента Злучених Держав та державного секретаря, як також усім українським організаціям, дієцезіям, та усьому українському загалови, що конгрес ухвалив приняти і выслухати нас в справі нашого поневоленого рідного краю, і вказначив на се день 6-го червня, (June) 1922. З уваги на те проситься усіх відпоручників, та репрезентантів українських організацій і дієцезій, аби прибули до Вашингтону в понеділок, дня 5-го червня 1922. Місце збору „Континентал Готел, Вашингтон, Д. К. —

В ТИХ ДНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ ТАКОЖ ГОРОЖАНСЬКИЙ ЗІЗД.

Филаделфія, Па. 31-го мая 1922.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ ГОЛОВНИЙ УРЯД:

Теодор Грицей, председатель.
Іван Борисевич, касієр.
Мих. Рибак і Андр. Шостак, секр.

ПІКНІК! ПІКНІК! ПІКНІК!

ЗАХОДОМ УКР. Т-ВА „ПОДІЛЬСЬКА СІЧ" В НЮ ЙОРКУ і УКР. РОБ. Т-ВО „ПРОСВІТА" В БРУКЛИНІ уряджується

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО ЧЕРВНЯ 1922 Р.

ПЕРШИЙ В СІМ СЕЗОНІ

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

в BELVEDERE PARK, NORTH BEACH, L. I.

РОДИМЦІ! Коли хто хоче по цілотижневій праці відпихнути на свіжім воздусі, то найлучше місце під зеленим деревом в спокійнім місци. Отож хто хоче придбати собі більше здоровля, хто хоче забавитись з товаришами і знакомими, то хай спішить 4-го червня на висше зазначений Пікнік. На пікніку буде приграватн до танців першорядна українська оркестра, гра в кругольні і инші несподівані забави. 22,27

Парк отворений від 9-тої рано. ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

ЧАСТЬ ДОХОДУ ПРИЗНАЧЕНА НА ПРОСВІТНІ ЦІЛИ.

За взірцевий порядок ручить КОМІТЕТ.

Дорогоказ: Взяти Grand St. кару на Delancey St., котра завезе Вас на місце Парку, або взяти кару на 57th St. North Beach і їхати до кінця, звідки є ходу 10 минут. Рівнож можна їхати 2nd Ave. елевейтор Corona, L. I. і вийсти на Junction Ave.

На поміч українським студентам в Европі устроює Українське Товариство Молоджи в Ню Йорку

ВЕЧЕРОК

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-го ЧЕРВНЯ 1922 РОКУ

в гали Українського Народного Дому, 217-219 Ist 6-та улиця.

Вечеркова програма буде уріжнороднена виграваками, товариськими забавами і танцями до пізної ночи. Початок о 7. годині вечер. Вступ 50 цнт. За добру забаву і порядок ручить Комітет.

Позір! Passaic, N. J. Позір!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. АРХ. МИХАЇЛА В ПАСАЇК, Н. ДЖ.

під управою П. І. Палажія відбудеся

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В СУБОТУ, ДНЯ 3-го ЧЕРВНЯ С. Р.

о год. 8-мій вечером в школі ч. 12 при Lydia St., Passaic, N. J.

ВСТУП: І-рядні місця $1; ІІ-рядні місця 50 цнт.

В концерті візьмуть участь визначні співаки і співачки, як панна Марія Корінь сопран, Б. Ярема бас, Д. Голандер пяніст, панна Гелена Сінгалівна скрипарка. Акомпанімент обійме панна Віра Стеткевич.

КОНЦЕРТ УЧЕНИКІВ

ШКОЛИ МУЗИКИ ПРОФЕСОРА АЛЕКСАНДРА ГУНЬКИ

в RIDGEWOOD MASONIC TEMPLE,

Bushwick Ave. і Gates Ave., Brooklyn, N. Y.

В НЕДІЛЮ ПОПОЛУДНИ, ДНЯ 11. ЧЕРВНЯ 1922

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 1.30. - - - - - ТИКЕТИ 50 ЦНТ.

STUDIO OF ALEXANDER HUNKA, 101 Harrison Ave., Brooklyn, N. Y. 22,27,33

ВИСИЛАЄМО ДАРОМ НОВИЙ КАТАЛЬОГ КНИЖОК „КНИГАРНІ СВОБОДИ".

При замовленнях понад $5.00 даємо відповідний процент.

Пишіть сейчас на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЛЕНЬ І БІБЛІОТЕК.

Хто потребує українських книжок для Читальні чи Бібліотеки, най віднесеться у сій справі до Книгарні „Свободи". Там є найбільший вибір української літератури, а й згадана книгарня дає на таку ціль зокрема назначений опуст на всіх книжках, що є у неї на складі.

Пишіть до катальог книжок та близші інформації на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДОПИСІ

РАЧЕСТЕР, Н. И.

Не вдалася „мальчиками" штука!

Щоби стягнути людий, московські агенти вживають хитрої штуки. Вони голосять, що на їх вічах буде говоритися про справу освобождення Галичини та других українських земель. Вони знають, що це найбільше пекуча справа для нашої еміграції. Колиж народ зійдеться, тоді і слова не почули від них про те, що заповідали, а натомість самі теревені і славословія большевицькому ладови.

Оттак і у нас, в Рачестер, задуямали вони заманити нас на вічe тим самим способом, що, мовляв, прийде „товариш" Дмитришин і буде говорити про справу визволу Галичини.

Коли надійшов день вічa, зібралося в гали більше чим шістьсот Українців. Аранжери зборів аж руки затирали із радости, побачивши такий здвиг народу.

Стали сейчас роздавати летючки, на яких було надруковане, щоби люди складали помічі на голодуючих, та щоби ті складки посилали на адресу 502 11th St., N. Y. На картках не було ніяких підписів, хто цею збіркою займається. Кождий з читаючих тільки кивав головою та позирав з усміхом на других. Ми знали, же довіря мати до тих, що зібрали шість тисяч на друкарню — а відтак і одної черенки не післали на Україну. Між тим на сцену вийшов якийсь чоловічок і заповів, що хто хоче забирати слово, мусить упереду записати своє імя у нього.

Підчас його бесіди вийшло на сцену кількоро людий. Це був Большевицький хор. Щоби ще лучше настроїти публикy, стали вони співати Тарасовіслова „І свитае і смеркае".

По відспіванню пісні, обізвалися голоси з усіх сторін, щоби вибрати президю вічa. В той сам мент яких півтора „дозена" „мальчиків" стали підскакувати як навіжені і кричати, що вічe будуть вести ті, що це вічe скликали. Але народ і чути не хотів про таке, бо знав згори, що „общьшевицька диктатура" не дасть нашим громадянам прийти до слова.

Заметушилися наші комісарі, як блощиці, коли їх окропом попарити. Колиж побачили поміж присутними свідомих Українців, зрозуміли, що це вічe обернеться проти них, що розкриються їх лукавство і зрадницька служба в користь московського імперіялізму.

Проте пошептали поміж собою, а за хвилю вийшов той сам чоловічок і проголосив, що вічe не відбудеться у цій гали і що хто хоче послухати „прелславного" Дмитришина, хай іде до якогось там другого льокалю. І так не мали ми навіть того „щастя", щоби побачити у очи большевицьку трубу, що горожансько бочкую гуде по нашій еміграції. Десь сарака утік, побачивши, що не потрапив на темняків.

Тут забрав голос тов. Стеценко, який звернув увагу зібраних, щоби затямили собі, яка то свобода слова є у большевиків. Коли не можуть стеоризувати публики, тоді розвязують вічe. Він пригадав, що такі самі, як ці аранжери вічa, витворюють кров найлучших синів і дочьок України. Вони, які їх зна, і тут завелюби червону „чрезвичайку" і вистрілали би сих нас, зібраних, за те, що посміли виступити проти тих новомодних царів. На їх руках кров пострілняних материй, діточок, бо вони співвинні із всіми катами України. Вони заважають большевицькому дичі, яка зілляла чесною українською кровю наші степи здовж і впоперек — усюди.

Серед того на гали появилася поліція і завізвала усіх, щоби розійшлися.

Тоді тов. Братусь запросив вічевиків, щоби перейшли до галі відділу 316 У. Н. Союза тов. „Вільних Козаків".

З піснею „Не пора", у добрім порядку, дійшли ніши ми до згаданої галі. На жаль невелика галя не могла помістити усіх. Натовпилося народа повно по всіх закутках. Тов. Братусь отворив збори і просив вибрати уряд до переведення нарад. Коли це залагоджено, председатель зборів, М. Бінашевський, покликав на першого бесідника д. Мирослава Січинського, який у ясній бесіді представив большевицьку господарку на Україні. Він вказав, що ціла так звана „радянська Україна" з Раковським і цілим урядом є тільки московською станицею, накиненою Московщиною. Український народ ніколи не вибирав тої влади, ані не пристав на ті „порядки", які вони там силою і лукавством стараються завоздити. Ми мусимо вважати їх як тиранів, які вдерлися безаконно на Україну і привели її на самий край загибели. Виголоджена большевиками Україна потрібує пенно помочи, але цю поміч не можемо слати на руки большевиків. Вислана так помічь не дійшлаби до рук голодуючих на Україні, а осталаби певно на завше в Ню Йорку.

З черги говорили тт. Стеценко і Іванів. Вони змальовували одну картину України під большевицьким пануванням: як большевики карали тюрмою і смертию найкращих людий, як мучених і убиваних російських та українських революціонерів, які боролися з повалили царську владу; як по чортівськи пляново винищували большевики українських свідомих людий; з України вивожено усьо добро на Московщину, а решту забирано для червоної армії. Бесідники згадали за тих, що дали себе піддурити Дмитришинови, Андрейчукови і др., які вони повиздили на Україну і як каються, що самохіть полізли в большевицьке пекло. З усіх фактів і слизий можe побачити, що ніде на світі нема такої неволі для робітників, як під большевицькою диктатурою. Людське шумовиння дохопилося там до влади і руйнує усьо, а передовсім доводить до роспуски і голодної смерти безпомічне сільське населенне. Увесь большевизм держиться кріскими і багнетами армій.

Ухвалено відтак резолюцію до американського урядy, щоби він в інтересі порядку і людяности підпер визвольні змагання України і других поневолених країв, які хотять відколотися від гнилючого, заразливого трупа большевицької Росії.

По цім председатель подякував учасникам і при співі „Не пора" усі розійшлись вдоволені домів.

Другої днини усюди тільки і бесіди було, що про „посрамленіе" большевицької банди. Усі сміялися з тої неудачі московських агентиків. Оттак потреба усюди відпирати московську напасть і вблзивість. Своїми жертвами не годуймо неробів, що не сіють, не орють і ні одного мудрого слова не годні сказати! Не навчить темняк цього розумного! Оклепані фрази про „пануванне бідних" є в їх устах такими лукавством, що потреба вже дуже тумановатого чоловіка, аби їм ще йняв віру.

Большевизм це не влада робучого народу. Большевики готовчасна шляхта, яка витворюється з жидків та всіляких босяків, таких самих фальшивих і лукавих людий, як їх месія, Максим Горкий, що з брудним цинізмом виливає бочку за бочкою гноївки на голови своїх одноплеменників народу.

Із тими лукавими фарисеями нам треба звести боротьбу, аж поки не роздушимо їх під твердим хлопським обцасом, як гадюку.

Знакомий Українець.

CUNARD-ANCHOR

Найпоспішніші модерні кораблі в світі. Найчемніша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідніх місті находиться наш місцевий агент.

До Польщі, Литви, Росії, України і всіх Балтійських держав через Гамбург.

CARONIA ..... June 17
SAXONIA ..... June 24

Кабіна $130; III. кляса $103.50
Такса $5.00.

Через Ліверпул і Глесгов:

LACONIA ..... June 8
ALGERIA ..... June 14
CARMANIA ..... June 15

Під особистим проводом прогулька з рівночасними полученнями в Саутгемптон до Данцігу, Пілави і Лібави.

Через Саутгемптон кождого вівторка:

MAURETANIA AQUITANIA
BERENGARIA

Через Англію або Гамбург до Данцігу $106.50; Лібави $107. Такса $5.00

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю. Паспорти не вимагаються. Приїдьте особисто до нас. Зверніться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В РАЧЕСТЕР, Н. И.

Комітет Української Школи на Вест Евеню устроює

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 4-го ЧЕРВНЯ

на фармі Шуберта на Вест Енд.

Пікнік зачнеться о год. 1-ній попол.

З міста треба брати Allen кару і їхати до Jay St. Улицею Jay йти до кінця.

Це є найкраще місце на пікніки в Рачестер. Є галя до танців, лісок де можна прохолодитись і відпочати. Комітет доложив всіх старань, щоб вдоволити Шановних Гостий. 26-7

Приходіть усі! Дохід з пікніку призначений на Українську Школу на Вест Евеню.

Комітет Укр. Школи на Вест Евеню.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ В РАЧЕСТЕР!

Українська Прав. Церква св. Володимира Великого устроює

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 11-го ЧЕРВНЯ

на фармі Шуберта на Вест Енд.

Пікнік розпічнеться о год. 1-ній попол.

З міста брати Allen кару і їхати до Jay St. Улицею Jay йти до кінця.

Це є пречарне місце на забаву і відпочинок. Приходіть, а переконаєтесь і не пожалуєте. Комітет постарається, щоби всі були вдоволені. До танців буде приграватн українська музика. Будуть смачні перекуски, айскрім, та холодні напитки, а навіть квасне молоко. 28,29,31

За добру забаву ручить Парохіяльний Комітет.

ПТИЧКА В НЕВОЛІ.

Скажи мені, пташко,
Чого тобі важко,
Що за думи ти думаєш,
Чом сумуєш, не співаєш?
Скажи, люба птичко,
Чого твоє личко
Все сумує дні і ночи,
Чого плачуть твої очи?
Ах ви, злії люди!
Хтож вам се забуде?
Ви в гаю мене зловили
І до клїточки всадили!
Тутки дні і ночи
Плачуть мої очи!
Ах гіренька моя доля:
Вільній птичці та неволя!
Дайте мені волю,
Дайте мені долю,
От тоді я засіваю
В вільнім полю, в вилім гаю!

М. Магир.

Вячеслав Будзиновський.

НЕРОЗЛУЧНІ

НА ЗАПОРОЖУ.

Оповіданне з другої половини 17-сотих років.

(Продовженне).

(16)

— Ти вже може сподобав собі яку. — перебив мовчанку — тут у Березівці між привезенними Полтавцями мужичками?... Може би і для мене вибрав яку, бо я неопитний в тім промислі...

— Чого нам шукати в Березівці між мужичками, коли маємо козачки! Одна для мене, друга для тебе. Обі такі, що не треба вибирати, ні надумуватися, котру з них брати: Чмелівну, чи Батюківну? Як би став довго надумуватися і вибирати, то й до суду-віку не вибрав би, бо боявсь би, що вибираша одну, втратив іншу. Наблізше так: котру стрінеш скорше, ту й бери. Одна таксамо добра, як друга.

— А що буде між тою пріровою між нами і ними, про котру ти сам раз так основно говорив мені? — спитав Василь.

— З повним скринями їх батьків? Ти казав, що через такі скрині бідний козак не перескочить і найліпшим конем.

— Я дурний був тоді, коли таке говорив. Ще не знав людий. Тепер вже ні, бо, чорт не такий страшний, як його малюють. І один і другий дуже радо дасть доньку за тебе, чи за мене.

Серце у Василя стало так сильно ковтати, що він ляг назад і, глубоко дихаючи, намагався утихомирити його.

Цікавий, як Василь прийме ту новину в його намірах, Петро ждав на яку замітку побратима. Жалував, що в хаті нема світла, щоби бачити, які Василь зробить очи. Сей собі ждав на се, що Петро дальше скаже. Колиж Петро не обзивався, він спитав:

— Від когож ти і від коли знаєш, що пороги обох богатирів не такі високі, як ти зразу гадав?

— Не сороки-ворони казали мені се. Мої відомости я начер з самого жерела. Мої власні уста пили з того жерела. Сказала мені... Параня. Я вішлюсь було засвататн одну, або другу: Марту, або Параню. Зарадав зачати від тої, котру першу стрінуть. Дістану гарбуза від одної, думав я, то просто від неї почвалаю до другої. Як би ти був тоді здоровий, то я був би порадився тебе. І, як би ти був також загадав зробити таксамо як я, то був би спитав тебе, котра з обох тобі більше до вподоби. Я був би тоді сватався до другої. Але саме тоді, коли мені трафилася нагода, ти лежав без тями. Я случайно зайхав до Батюків і гарбуза не дістав... Правда, Чмелівна гарнійша і статочнійша, але і Параня буде добра жінка.

У Василя закипіла кров. Зразу гадав скопитися, скочити до Петра і задавити його руками... Підвівся, але не годен був встати. Щось кольнуло його в груди, так як тоді, коли їх пробила була московська кулька. Як тоді, замороченій звалився був з коня, так і тепер упав назад на подушки. Петро ще говорив щось, але Василь не відповідав йому, бо й не чув. Коли прочуняв, був цілий мокрий від виступившого поту. Почув себе маленького, безсильного дитиною, придавленою страшним якимсь горем. Слези тислися до очий. Він здержував їх на силу, та не годен був здержати і захлипав судорожно на всю хату.

Петро скопився мов нагло вжалений, та до него:

— Василю, Василечку! Що тобі?!

Сів коло приятеля, та гладив по голові. Сего вибуху він не годен був зрозуміти. Правда, через довгу недугу залізна відага дуиа Василя подалася і стала податливійшою на всякі моральні удари. Але хоч би й так, то до такого сильного вибуху ніяк не могло довести се, про що Петро говорив побратимови. Бодай так думав Петро. Вихованся з ним від маленькоі дитини, був свідком неодного удару, неодного горя, але ніколи не бачив, щоби Василь плакав.

— Може йому жалко стало, — думав — що прийдеться покинути козакованне, з котрим так зжився? Зівяла та роздарована недугою душа не видержала.

Аж по довшій хвили Василь утихомирився і промовив спокійно:

— Ти щасливий, що знайшов і дістав се, за чим серце тужить. Мама не раз казали мені, що буду щасливий, бо я в ченци родився... А то таке щасте, що мені тата й маму замордували, і я, зостись жити, весь вік молодий здавив, щоби пімстити утрату батьків. Тепер, коли гадав, що вже вишибну з душі ідь ненависти і пімсти, та стану жити серцем і любовю, лишаюся сам самісінький... І згину самісінький, бурлакуючи.

— Не будеш бурлакувати самітний. Оженишся так як я, можеш і ліпше. І я лишуся біля тебе, буду твоїм сусідом.

— Оженюся? З ким? Ні, Петре. Такої, до якої мене серце не тягне, не возьму. А така, до котрої моє серце забилоби сильніше, не схоче мене... вже не схоче мене. Вироміх, котрий скоре завязанні собі світ таким бурмилом, таким необчімхачим медведем, таким гірким полином, як я?

Петро хотів перечити йому, але Василь знов зачав тратити хвилевий спокій, не дав йому дальше про се говорити.

— Лиши се! Така балачка нідочого не доведе... Хиба до якого нещастя...

— Нехай і так. Відложім се на иний раз. Недужих і роздратованих вечірня пора не до робить, ні провидіцями. Вилишся, то побачиш, що світ і твоя будучність не такі темні.

— Вилишся!... Коби! Але я знаю, що нині ока не зажмурю. Знов зачнуться безсонні ночи.

Петро вийшов до Калмика. Сказав йому, що Василь сильно роздратований, та терпить на безсонницю.

— Чи не маєш ти чого, щоби йому дати на сон... домішати до меду, або зварити з кашою, чи-як? Безсонні ночи зрунюють його!

— Буде! — відповів Калмик. — Йому треба спати як найбільше... І не мучитися походами, так, як нині. Його ізда до московських костий була цілком зайва. Як не вірив, що москаль погиб, то я був би сам поїхав і привіз йому доказ: останки з обох рамен Филемонова, які я йому ще за його життя поробрубував. Василь повинен був сидіти дома... А тепер вари зілля, щоби йому спало на думку, що йому сей вивар пильнує. Бо я се треба зробити так, щоби він не здогадався. З ним взагалі маю тяжку морокy. Не хоче приймати ніяких ліків.

Через вилість по перебутій недузі подорож і збентеження так вичерпали Василя, що від якогось вивару поданого Калмиком на вечеру в ющі заснув мертвецьким сном і не прокидаючися, спав цілу добу. Сон був покрінний, відродив його. Вчерашний вираз болю і огірчення щез з лиця. Чоло було поднятне, лице поважне... так як се звичайно в него бувало. Почув давну свою силу і рівновагу духа.

З Петром було нині навпаки. Він через цілу ніч не зажмурив ока, так його розбурхала розмова з товаришем і її наслідки. Рано, як лиш зазоріло, встав і пішов за своїми орудками. До хати прийшов пізно із смеркoм, коли Василь уже повечеряв і наново лягі спочивати.

— Говорено мені, що ти мав добрий сон — заговорив Петро до товариша. — Я навпаки. Ніначе надолужити, бо минула ніч недопиcала. Тілько сумніваюся, чи втну таку штуку, як ти... Цілу добу... Се, але, сон!

— Вийшов мені на здоровле. Я нині начеб наново на світ народився. Головно се добре, що в голові настав лад, котрого вчера не було.

Сеї ночи Петро спав сном праведних, а Василь обертався з боку на бік. В його голові кашшлися ріжні думки і ріжні пляни. Осенню, на котрій оберталися всі ті думки і пляни, була Параня. Думав то туди, то сюди: то „начхати на дівку", то, як не дістане її для себе, бодай не дати другому. Чим глубше в ніч, тим більшу силу набирали думки того другого напряму. Остаточно рішився на очайдушне діло, надіючися дівчину відбити для себе. При тім і не подумав, що тим супроти приятеля поступить лицемірно, або й нечесно.

— Він — думав — сам казав мені, що йому однаково... брати Параню, чи Марту. Та була для него добра, котра скорше попалася в його руки. Отже задюблений до безтями він не є, так, щоби саме без тої одної не міг жити. Як йому заберу ту, то правда, буде троха лютий, але з досади не трісне. Вже його вдача така, що він все скоро потішиться. Коли такий певний, що і Чміль дасть доньку бідному козакови, то стратившн Параню, простягне руку по Марту. Твердший горіх буду мати до згризення з дівкою, як вона його любить. Але, оскільки пригадую собі, вона зі мною все була така сама, як з ним... Впрочім се покажеся пізнійше і час буде пізнійше подумати про способи позискання серця дівчини. А... не поведеся, то бодай нехай буде ні мені, ні тобі!

Коли вже благословилося на світ, Василь встав і став нишком, щоби не збудити Петра, здягатися. Та не мав щастя. Коли підійшов чобіт, гепнув ним об ногу стільчика так, що Петро прибудився.

— Ти чого встаєш?! Ще далеко до сходу сонця.

— Виспався вчера на запас, тай тепер вже не годен спати. Поіду до Чмеля.

— Отсе розумно! — пробурмотів Петро. Обернувся на другий бік і назад заснув.

Василеви ані гадки було їхати до Чмелів. Запас, який взяв з собою, показував, що він забрався в якусь довшу дорогу. Він пустився із западови, оминувши хутір полковника і простував дальше до байрака, що ішов за хутором Батюка від півдня із півночи і в котрім була Батюкова паєіка. Над байраком станув яких кілька верст далеко на північ від хутора Батюка. Знайшов пригідне місце і їхав в байрак. Скочив з коня і дальше в сторону паєіки ішов пішки. Кінь ступав за ним, як вірний пес за паном. Василь призирався до берегів байрака по його західнім боці, шукаючи місць, котрими легко було би виїхати верхи з байрака в степ. Для його плянів були потрібні вигідні виїзди з байрака в степ; але в такім відділенню від хутора й паєіки, щоби відтам не може було долганути, не тілько одного, але й кілька верхових. Як лиш де знайшов таке місце, виходив на беріг байрака і дивився в сторону хутора. З одного місця було видко хутір, але вікон, дверий, людий ні худоби, що коло хутора мусіли крутитися, не може було долганути. Було далеко.

— Ось тут буде найліпше — міркував. — Сюди може буде виїхати в степ. Чабани і конюхи, як би які були по східнім боці байрака, де тепер пасеся товар Батюка, не побачать нічого, бо оба береги поросші високим молодником дубовим. Може буде непомітно почвалати із западови аж до сусідного байрака і ним взяти на полудне.

(Дальше буде).

ФАРМИ!

$150 КУПИТЬ ХАТКУ (BUNGALOW).

Знаменита нагода для родини мало маючої, хотячої жити на кантрях. Всі модерні уділшення, близько Нью Йорку. **SPECHLER, 180 Broadway, New York City.** 92–

ФАРМА в Нью Джерзи, 8 акрів доброї зрожайної землі, без каміння, близько штору і сусідів, 45 миль з Нью Йорку, дім з 3 кімнат, барна, дві курники, шопа на пороси і різні овочеві дерева. Ціна $2000. **SHAPIRO, 173 Jelliff Ave., Newark, N. J.** 27-28

РІДКА ОКАЗІЯ НА ПРОДАЖ!

Фарма 28 акрова в стейті Нью Джерзи, віддалена 60 миль від Нью Йорку (коля коштує $2.24), з чого 13 акрів доброї, орної землі, обсіяної і обсадженої і 12 акрів грубого ліса. Дім цілком добрий з верандою і пивницею на 6 румів, стайня, стодола, хлів, курник і корі-криб, 3 добрі корови, 1½ річна ялівка, 1 добрий кінь, і тучка безрогої і гладо курий. Плуг, борони, косярка, сінкарня, віз, бочка, гарне тяжка і легка, точилої багато иншых господарських знарядів. До 2 мисточків і стайні по 8 миль. Осадженість дуже гарна і здорова. Ціна за то все 2900 долярів, з чого 1600 долярів готівкою а решта на догідну сплату. По ближші інформації голоситися до: VIL. CHMIELNITSKY, 30 East 7th St., New York, N. Y. 27-28

ПО ПРИЧИНІ виїзду до старого краю, мушу продати тано фарму, 64 акрів чорної рівної і без каміння землі, 15 акрів доброго ліса, всі добрі будинки, 5 коров, 1 ялівка, 2 коні, 2 безрози, кури, розмідті вози, вся машинерія до фарми, пилє оброблене несною, 3 милі від міста, при стейтовій дорозі. Ціна $3400, готівкою $2000. Голоситися до: **PETRO KLYMKO, R. F. D. 2, Box 36, Broadalbin, N. Y.** 25-28

ФАРМА 127 АКРІВ, 60 під управу, засіяної, решта пасовисько і ліс, річка на фармі, огород, добрий дім з 9 кімнат, барна, возівня, курники, молочарня, недовня, 10 коров, 2 коні, 2 безрози, 270 курий, 4 вози і всяка фармерська машинерія. Ціна $4900, готівкою $1800. Маємо також иншї малі і великі фарми і хати в всіх стейтах. Голоситься цілий день до: **TYMCHUK & GALIGAS, 194 Avenue A, коло 12-ої улиці, New York City.** 25-28

ФАРМА 70 АКРІВ найлішої землі в Нью Джерзи, дім з 6 кімнат, 2 добрі коні, 6 коров, 300 курий, 2 безрози, 10 акрів пшениці, 10 жита, 10 вівса і 10 кукурудзи, також богато сіна. Всяка машинерія, велика барна, курник на 2000 курий та всі другі будинки, 15 акрів грубого ліса. Ціна $5000, половина готівкою. Голоситися до: **SHAPIRO, 173 Jelliff Ave., Newark, N. J.** 22-27

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 237 акрів, дім з 18 кімнат, річка, озеро, сад, пасіви, 12 коров, 1 бик, 3 коні, 300 курий, 3 свині, гуси, качки і машинерія, 2 милі до міста. Ціна $5700, готівкою $2000.

Фарма 75 акрів, дім з 10 кімнат, річка, озеро, сад, 7 коров, 1 бик, 2 коні, 200 курий і машинерія, мила до міста. Ціна $3500, готівкою $1500. 22-27

Маю до продажи фарми у всіх стейтах. Голоситись до: **PHILIP LOBOR, 274 E. 4th St., New York, N. Y.**

ГОТОВИЙ ДО МЕШКАННЯ

бунгалов, 3 кімнати, $700 вряд з долотою, $150 готівкою; бунгалов 4 кімнат, $850 з долотою, $250 готівкою; бунгалов 5 кімнат $1000 з долотою, $350 готівкою. Решта на місячні сплати, всі уділшення, близько міста.

Room 74, 180 Broadway, New York

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 226 акрів, великий сад, дім з 16 кімнат, велика ріка, пять других будинків, 15 голов худоби, 2 коні, 1100 курий, 30 овець, 4 безрози, гуси, качки, всіни і фармерська машинерія. Ціна $6500, готівкою $2500. 22-27

Фарма 78 акрів, дім з 9 кімнат, 8 коров, 2 коні, 200 курий, засіви, машинерія, одна хата для робітників. Ціна $5500, готівкою $1500.

PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City

ФАРМА 345 АКРІВ в стейті Нью Йорк, 27 коров, бик, 10 телят, 4 коні, 6 безрог, кури, качки, приряди до вживання сіножіл і ладованна сіна, газолиновий виджі, всі фармерські тульда і машинерія, вози, овес, пречка, жито, кукурудза і барабовя, вся огородовина посаджена і посіяна. Річка для 80 коров, 6 акрів ягід, барна на 30 коров, велика барна на коні, дім з 8 кімнат з необхідними, всі добрі забудовання, продаєсь з причини лихого здоровля. Ціна $9.000, готівкою $5.000. Голоситись до: **BENNIE KWACZ, R. D. 1, Cincinnatus, N. Y.** 26-27

НА ПРОДАЖ ФАРМА 150 акрів доброї землі, 30 акрів грубого ліса, 11 коров, 2 бугаї, 2 ялівки, 2 коні, кури, гуси, качки, індики і всі фармерські знаряди. Ціна $7000, готівкою $1000 а решта на догідні сплати. Голоситися до: **B. Shmuckler, R. F. D. 1, Box 49, Wadsworthville, N. Y.**

NORTH GERMAN LLOYD

Дво-шрубові кораблі
ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ
в кабінах або 3. класою
NEW YORK — BREMEN
Корабель відходить кожної другої середи.
Богато удільної зроботі ализи приспособлення для вигоди.
Знамените кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.
По дальші інформації удаватися до будь котрого місцевого агента або до **NORTH GERMAN LLOYD 14-18 Powl St., New York**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Ш., Скрентон, Па. — Місцевости „Вилкс Берр" нема в Пенсильванії ані в цілій Америці. Є тільки **Вилкс Беррі** в стейті Пенсильванія (повіт Лузерн), де недавно була конвенція скрентонського Союза. Пишетеся: Wilkes Barre, а читається: Вилкс Беррі," або Вилкс Берри.

Большевицький уряд, що є на Україні, прислано з Москви по большевицький військовий окупації України. Се чужинецький уряд настановлений назимком, який вже третій рік панує гастіля поборяти своїй власні український нарід але безуспішно. Він держиться на Україні лише при помочі московської окупаційної армії.

Рабський дуже, що приймали царський наїзд, можуть приймати тепер і комісарський наїзд, але вільні люди, Українці, назимком не покоряться і наїзду не признають.

ЗВИВАЮТЬ НЕПОВІТОВІ СУДИ.

Польська преса подає, що небаром будуть звинені у Східній Галичині всі суди й податкові уряди в неповітових містах та будуть перенесені до осідків старостів. На місці зістануть лише секвестратори, які будуть стягати податки. Звинення тих урядів мотивується браком судіїв та оощадностю.

ЯК МУХИ РОЗНОСЯТЬ ЗАРАЗУ.

З усіх тварин, з якими людина стрічається, звичайна домашна муха має найпогапиїшу натуру. Муха виводиться в брудні, живе ціле своє життє і вилазить з бруду лиш на те, аби занечищувати їжу чоловіка і розносити хоробу.

Муха їсть богато і часто але помало. Найдаючись вона лазить сюди й туди по поверхні харчів. З собою, особливо на волохатих частинах ніг вона несить всяку нечистоту, зародки заразливих хоріб, яечка паразитів і органічний бруд. Той небезпечний матеріял лишаєтьсн на харчах і споживши таку заражену їжу людина може заразитися всякою хоробою.

Саме мухи розповсюджують одну з найгірших хоріб — тиф. Чимало епідемій тифу спричинило молоко з нечистих і заражених мухами молочарень. Так само мухи можуть заразити всякі харчі на базарі і коли їх їсти невареними можна легко набавитись хороби. Вареиу їжу муха може занечистити денебудь дома. Тому навіть дуже обережній і чистій людині неустанно загрожує небеспека зараження. Тільки винищенне мух може зробити конець епідеміям тифу.

Друга зараза, яку в літі звичайно мухи розносять, се бігачка (діярея), особливо небезпечна для дітей. Яких сорок тисяч малих дітей до двох літ віку — вмирає від неї щорічно в Злучених Державах.

Бити мухи не богато помагає, тимпаче що бють їх звичайно в літі, коли їх вже стільки, що й ліку нема. Якась користь могласи бути, якби бити їх раннюю весною, коли мух ще небогато і поки всніли розплодити мілюни нащадків. З всякою трійкою на мухи треба обходитись дуже обережно; бувае богато випадків, що трійка попадалася в уста дітям. Найлішнй спосіб захоронитися від мух і тої зарази, яку вони несуть з собою, се заставляти всі вікна і двері сіткою, особливо в кухні і їдальні. Так само мухи не повинні мати пристуну до базарів, пекарень, молочарень і нікуди; де есть харчеві припаси.

Одначе небеспека зарази не минеться, доки мухи виводяться і розмножуються. А виводяться вони вседи, де бруд, нечистота, сміття, грязь. Вичистити місто від того всего можна лише громадеським заходом. Се перший обовязок кождої міської управи. Одначе й окремі люде на своїм місци причинитись до винищення небезпечних комах. Муха не літає далеко, вона все держиться того місця, де вивелася і де есть мухи, там, значить люде тримають на верху сміття і нечистоту. Всяке сміття і відпадки трода сейчас вивозити а поки вони ще дома, треба їх тримати закритими і замкнути, так щоб мухи не мали приступу і не могли розмножуватись.

5000

українських ілюстрованих книжок з інформаціями в патентових справах ми видрукували. Винахідники і другі пишіть по ту книжку дисць доки наклад стане. Пишлемо безплатно.

Патентовані адвокати: уцтиві, скорі, справедливі.

A. M. WILSON, Int. Patents
310 Victor Building,
WASHINGTON, D. C.

Імпорть, шифварть, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотарияльна.

T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th St.,
PHILADELPHIA, PA.

НОВА ОФЕРТА!

ХТО ПРИШЛЕ ЗАМОВЛЕННЄ НА $3.00 ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ", той дістане Календар Укр. Народного Союза цілком даром.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

Вже готово на складі

РАХУНКОВІ КНИЖОЧКИ

до скорого множення, очислювання платні, ціни, вати, площі, помножки і других бізнесовых обчислень.

Пишіть на адресу:

Ціна принірінка, оправленого в тверду полотняну оправу 50 ЦЕНТІВ.

"SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПОРТЛЕНД, ОРЕГОН. Тов. Іванна Франка, від 92 У. Н. Союза повідомляє, що рідний мітинг товариства відбудеться о 2. годині попол. в неділю, дня 4. червня в домі К. Топоровича під ч. 822 Монтана евеню. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Будеться приймати нових членів без вступного. Невиконіяся член заплатить кару 50 цит., а уряднин 1 дол. — С. Богачик, предс.; Г. Пелех, секр.

НАРЕЗРА ФОЛС, Н. Й. Товариство Покрови Пр. Богородиці, від. 351 У. Н. Союза повідомляє, що надзвичайний підрічний мітинг товариства відбудеться о 2. годині попол. в неділю, дня 4. червня в гали церковній під ч. 1727 Ферри евеню і 27-ма ул. На порядку нарад буде справозданне підрічне урядників і рше відбудеться голосованне над кандидатом і другі важні справи до полагодження. Невиконіяся член заплатить кару 50 цит., а уряднин 1 дол. — В. Хомицак, предс.; І. Козір, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Товариство „Богородичани", від. 233 У. Н. Союза повідомляє, що підрічний мітинг товариства відбудеться о 8. годині вечером в суботу дня 3. червня, 1922, в гали Укр. Нар. Дому під ч. 217 6-та улиця. Но порядку нарад окрім звичайного деякого порядку буде справа зорганізованя Молодечого Відділу. Невиконіяся член заплатить кару 25 цит., а платить 50 цит., уряднин 1 дол. кари. Також подається до відома, що бр. сь. Йосафата уряджує пікнік в N. Nort Goodman, 11. червня, 1922, в недільо повнодінні і запрошує усі Братства і Товариства, щоби численно прибули на сей пікнік. За добру забаву ручить Комітет.

СМІШНЕ.

СИНЯ БУЛКА.

Прийшов батько з міста і приніс дитині булку, каже:

„На тобі, сину, булку!"

Дитина не хотіла, бо була розіспана. Встає рано та до батька: „Давай, тату, сину булку".

Батько дає булку, але дитина не хоче. Каже: „Я хочу синої, а сеся жовта".

БОГАЧ ТА БІДНИЙ.

Приходить дід до богача тай просить хліба. А богач тоді пироги їв тай каже:

„Ідн, дурний, є там хліба не маю. Видиш, пироги їм".

НАУКА НЕ ДО ЛІСА.

Прийшов чоловік з поля тай сів обідати. Питається жінки:

„Що варила?"

— „Борщ тай годі!" — відповідає жінка.

Зів чоловік борщ, і став чекати на годі. Приходить жінка зі села тай питається:

— „А ти чого сидиш?"

„Та же жду на годі".

— „Таж я варила борщ тай решта".

Чоловік вже тоді встав тай пішов. Уже не чекав на решту.

ХИБА.

„ Ладний би ти був, тільки що в тебе ніс менче очима так, як у старця".

— „А в тебе хиба не так?"

— „Ні у мене так як у ціаря".

ОСТОРОЖНІ.

Ішли раз глухий, сліпий, кривий та голий лісом. Аж каже глухий: „Слухайте, щось тріснло!"

А сліпий собі: „А дивіть то розбійнчки!"

На те кривий: „Тікаймо!"

А голий собі: „Такой так, бо нас обідруть!"

ЖЕНИХ.

Один парубок довго парубочив і не женився. Каже йому батько:

„Та женися, сину, що так будеш ходити?"

— „Та з ким буду женитися? Ви тату посватали маму, а мені кажете брати чужу".

АБИ НЕ СПІЗНИТИСЯ.

„Куме, на що ви свого сина жените? Та то ще дитина, дурне!" — говорив кум кумови.

А той відповів:

„Ба, кумоньку, та бо то й добре дурня оженити! Як до розуму дійде, то не схоче".

РИБАКИ.

Здибались два рибаки.

„Що ти зловив?"

— „Щупака".

„А я видру".

— „Е, маєш ти видерти то я кину".

І з тими слова пустив щуку в воду.

МАЙСТЕР.

Тато гиблював а син каже:

„Гиблюйте, тату, гиблюйте. Я зайду простою сокирою, тай поправлю за вами!"

ПІМСТА.

„Набився він мене, набив. Але я його наклявся, наклявся!"

— „А він чув?"

„Та де чув?"

United American Lines Inc. JOINT SERVICE WITH **Hamburg American Line**

НЮ ЙОРК ГАМБУРГ ВПРОСТ!

Найкоротша дорога до всіх частий Середної Европи.

КОРАБЛІ ВІДХОДЯТЬ КОЖДОГО ЧЕТВЕРГА

з дому 86, North River, Foot of 46th St. в полудне.

Кабіни з 2, 4 і 6 ліжками на вождім кораблн, Великі ідальнині кімнати, салі і всі сладерові покладе для унятку пасажирів 3-ої класси.

Кораблі "Hansa", "Bayern", "Wuerttemberg" і "Mount Clay" мають таком кільна спеціяльних кабінів.

Два нові 20,000 тон три-шрубові кораблі,

"RESOLUTE" and "RELIANCE"

будуть відіздкати на переміну що другий вівторок з 1, 2, і 3-тої класси пасажирів.

По замовлення здавайтесь до

UNITED AMERICAN LINES INC. 39 BROADWAY NEW YORK

або котрого небудь управленого агента.

ГОЛОВНА МЕДИЧНА ЛЯБОРАТОРІЯ СВ. МИХАЙЛА

ДР. М. КЛАР. Завідатель лябораторії,
ДЕЯКІ ЛІКИ НАШОЇ ЛЯБОРАТОРІЇ:

Магічний КРЕМ І МИДО для краси лиця від угрів, прищів і весняної	$1.25
ВОДОСОРОС для росту й укріпленя волосся	$2.00
НИЩИТЕЛЬ ВОЛОСЯ з лиця і тіла у мущин і жінок	$1.00
ЗАКРАСКА СИВОГО ВОЛОСЯ, на всі брови, щоби були молодни, одна фляшка	$3.00
МАСТЬ від КОРОСТИ, прищів і лишаїв тіла, баньока	$2.00
РЕВМАТИЗМ, натирание від ревматизму, ломоту тіла, простуди рук і ніг, фляшка	$2.00
ПІГУЛКИ від ревматизму, простуди і болю голови, баньок	$3.00
ЖОЛУДКОВИЙ БАЛЬСАМ від катару жолудка, болів під грудьми і черева, фляшка	$2.00
ЖИТТЄВИЙ БАЛЬСАМ СВ. МИХАЙЛА для очищення здоровля і зіпсутої крови від венеричних недуг, фляшка	$3.00

Коли Ви не можете зробити замовлення на 15 долярів з вище наведених лінів, то ЗАЖАДАЙТЕ нашого повного КАТАЛЬОГА хронічних, венеричних і иших недуг.

Грошї, адреси і замовлення адресувати:

ST. MICHAEL MEDICINE CO., CARLSTADT, N. J. DEP. SW.

ПОСИЛАЄСЯ ГРОШІ

ПО НАЙНИСШИМ ДЕННИМ КУРСІ.

ШИФКАРТИ на всі лінії продаються во компаніячих цінах як і самі компанії.

ПЛАТИМО ПРОЦЕНТ від Доляра на депозитах.

ВСІ НОТАРІЯЛЬНІ СПРАВИ полагоджуєсе сумлінно.

ПАПЕРИ ДЕКЛЯРАЦІННІ виготовляємо скоро.

MOKRAY BRODERS Банкері під Державною Контролею.

MOKRAY BROTHERS BANKERS
150 SECOND ST. Bankers PASSAIC, N. J.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

ДОЛЯРИ ДО КРАЮ

пересилаємо так, що в краю виплачують пересланку суму ДОЛЯРАМИ.

ШИФКАРТИ до краю і з краю на всі лінії, по компаніячих цінах.

СТАРОКРАЄВІ ДОКУМЕНТА І СПРАВИ.

По блиснї інформації пишіть або приходіть до:

Standard International Agency

(на місце AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE)

30 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK, N. Y.

Володимир Київщицький, управитель.

FRENCH LINE

Compagnie Générale Transatlantique
Service Postal, Service

Поспішне плавбя

НЮ ЙОРК — ЧЕРБУРГ

LA SAVOIE	June 10
PARIS	June 14
CHICAGO	June 15
LAFAYETTE	June 24

*Поручення з S. S. Pologne виїзджаючий в Цечте 14. цятня.

ЦІНА 3-тої КЛЯСИ.....$110.00

Знамениті 3-тої класи вигоди. Кабіни з умивальнями і водопроводом для 2, 4 або 6 людий. Особний ідальнинй покій, покій до курення, бара і годарня для услуг для 3-тої класи пасажирів. Вино і пиво даром.

По дальші інформації голоситись до місцевих агентів Французької Лінії.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукую свою тітку АННУ ДОБРОВОЛЬСЬКУ з села Репужеиці, пов. Городенка, Гал. Хтоби о ній знав або вона сама, прошу ласкаво зголоситися до: **Maria Myskiw, Ukr. Tabor D, No. 13, Josefov, Czechoslovakia.** 26-7

Пошукую ДМИТРА ШЕХРАД з Волзинської губерній, який до року 1911 мешкав в Boston, Mass., де працював як портер. Пошукує його фамілія: **Theo. Yaniowchuk, Lag. Celle, Hanover, Germany.** 27-28

Пошукується в дуже важній справі **МАРІЇ ШИБАТ,** по мужові Мазуркевич, з села Тимінки, замешкала в Сторожибабах, пов. Зозовця, Гал. Хтоби о ній знав або о її матері, або вона сама нехай зголоситься до вашої адміністрації. Справа сладкова по причині смерти Сили Мазуркевич. **"Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.** 24-27

Пошукуе брати ГУСТАВ і ЕМІЛЯ ЛЯМБРЕХТ, оба з села Солодарів, пов. Жимомір, Волинська губ. Пошукуе їх сестра **Ida Lambrecht, Lag. Celle, Hanover, Germany.** 3-28

Пошукую МИХАЙЛА БІНДАС, пов. Лісько і ПЕТРА БУЛЯ, пов. Самбір. Хтоби о них знав або вони самі, прошу зголоситися до: **Michael Kuchta, 36 Sixth St., E. Youngstown, O.** 27-28

ПОШУКУЄТЬСЯ спільника, котрий би хотів заняткись опатентованим двох дуже прибиткових винаходів. Голоситися письменно або устно до: **S. Kupchak, 337 E. 5th Street, New York, N. Y.** 27-28

НА ПРОДАЖ бучерня і грошерня. Інтерес добрий, вироблений, рент дешевий. По причині слабости жени, сей інтерес муснть бути продавий. Голоситься під ч. **335 Johnson Ave., Jersey City, N. J.** 27-32

ПО ПРИЧИНІ непорозуміння між спільниками, продається ресторація за дуже дешеву ціну. Добра споживність для мужа і жени, які би самі могли варити і обслуговати. Голоситися до: **Ideal Restaurant, 326 E. 6th Street, New York City.** 26,28-30

ПО ПРИЧИНІ слабости, продам тано делікатесен і льодова скоп. Голоситись під ч. **36—1st Ave., межи 20-ю а 3-ою** улицею, **New York City.** 24-27

вартість **ПАТЕНТУ** вартість

Хто може опатентовати патент і що може бути опатентоване, як також більше пояснення і цінних інформацій знайдете в моїй ново друкованій книжкодній і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ.

В Вашім власним інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.

MARCIN LABINER.
Reg. Patent Atty. (S.),
3 PARK ROW, NEW YORK

НАЙПОВНІШИЙ
КИТЛЬОГ
КНИГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ"
БИБЛІОТЕКА — КОНДУКТОР
АДРЕСА
SICHOVY BAZAR
104 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

$15 ДО $35 ДЕННО

може кождий мати з нашою найновійшою машиною, яка робить фотографії в одній минути на почтових картках. Знання не потрібне. Ми навчимо Вас робити за пів год.

УВАГА: Люди як працюють цілий тиждень за малу платню, можуть працювати лише в суботи і неділі, заробити більше як їх платна за цілий тиждень праці в фабриці. Голоситься особисто або пишіть по ДАРОВИЙ каталюг. 14,16

BENSON CAMERA CO.,
25 DELANCEY ST., NEW YORK

РЕКОРДИ І УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД МУЗИЧНИЙ

Приймається також грамофони до направок і другі інструменти.

У нас можете набути різнородні інструменти музичні та грамофони Columbia, Victor, Grandbe, Pathe і Castle. Також можете набути у нас рекорди Columbia, Victor і Okeh. Ціни дешевші як деінде. Просимо спробувати а переконаєтесь що по тих цінах Ви не купите нідє. Пишіть до:

INTERNATIONAL MUSICAL SALES CO.,
W. Sherofsky, Prop.
116 E. 3rd Street, New York City

СТЕФ. І. СВУСЯК І СИНИ
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчуються автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хіропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рідні здавненні хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

Ню Йорк офіс:
335 East 18th Street.
Понеділок середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 12. до 8. вечер.

Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

ДР. МИКОЛА А. ВОСТРОСАБЛІН
РУСЬКИЙ КРАЙОВИЙ ЛІКАР.
Посідає велику і довголітню практику як хірург і акушер в старім краю і Америці.
Лічить мущин, женщин і дітий.
Пацієнтів принимає в офісі під ч.
79 Sussex St., Jersey City, N. J.
Урядові годяни; рано 9—10; 1—2 і 6—8 вечер. в неділі 1—4 пополудни.
Рівнож відвідуже хорих по домах на телефонічне поканяние в кождім часі. Телефон Montgomery 5562.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найновійший електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР.
„Славної Школи Пальмера"
ДР. ГРИГОРІЙ СОЛТИС
Лічить природною методою рідні здавненні хороби мущин, женщин, дітий.
Годинн 10—12, 2—6, в попед., середи і суботи до 8. веч. Неділі 10—12 рано.
207—2nd Avenue, corner 13th Street, New York City. Тел. Stuyvesant 7048.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HONENBERG
304—2nd AVENUE,
межи 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Годіни офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

THE WORLD RENOWN
SANTAL MIDY
CATARRH REMEDY
КАТАР
МІХУРА

Хороніть ваше здоровля
Завсігди уживайте
SANYKIT
(Sanitary Kit)
PREVENTIVE
складне модерних досліджень
Дає цілковиту охорону
В всіх аптиках або
$1 Box 199, New York

КНИГУ АРНОЛЬДА МАРГОЛІНА п. з.
УКРАЇНА І ПОЛІТИКА АНТАНТИ
можна дістати в книгарні „Свободи" по ціні 2 долярн.
Се дуже цікава книга. На 400 сторонах друку зібрані і освітлені всі матеріяли й документи, які дали з будівництвом української держави вид початку революції досі.
Хто зиає російську мову, повинен купити собі сю книгу і мати у своїй бібліотеці, аби пізнати боротьбу української нації за суверенність.
SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

В хвилю переходження, на перші болі ревматизму або неврялгії — уживайте сей спозіченій домашній лік.

Вимагайте щоб кождав бутелька Pain Expeller яку купуете мала знак Anchor.

35 і 70 центів в аптиках або
F. AD. RICHTER & CO.,
104-114 S. 4th St.
Brooklyn, N. Y.